

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 529/2022-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Ing. Tomášom Vítkom, advokátom, Einsteinova 19, Bratislava, proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie č. k. 5 T 57/2016-1352 z 21. novembra 2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 To 13/2019 z 15. októbra 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Tdo 47/2021 z 27. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru rozsudkom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) č. k. 5 T 57/2016-1352 z 21. novembra 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 To 13/2019 z 15. októbra 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 3 Tdo 47/2021 z 27. októbra 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej priložených príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu č. k. 5 T 57/2016 z 21. novembra 2018 uznaný vinným pre obzvlášť závažný zločin

nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 12 rokov. Krajský súd uznesením č. k. 6 To 13/2019 z 15. októbra 2019 zamietol podľa § 319 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) sťažovateľom podané odvolanie a najvyšší súd uznesením č. k. 3 Tdo 47/2021 z 27. októbra 2021 odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sťažovateľom podané dovolanie, ktoré podal z dôvodu § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti rozdelil svoju argumentáciu do niekoľkých rovín, a to v závislosti od namietaného porušenia základného práva, ktorého vyslovenia porušenia sa pri tej-ktorej námietke domáha. Z hľadiska porušovateľa napáda sťažovateľ adresne orgány prípravného konania, súd prvého stupňa a odvolací súd, ich postupy a rozhodnutia (v časti ústavnej sťažnosti titulárne smerujúcej proti odvolaciemu súdu sa námietkovo dotýka aj rozhodnutia dovolacieho súdu, ako to bude vysvetlené v bode 7 a časti IV.2 tohto odôvodnenia).

4. Konštatoval porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a v časti argumentácie aj porušenia čl. 46 ods. 2 ústavy), ku ktorého porušeniu malo dôjsť v piatich rovinách.

4.1. V prvej rovine sťažovateľ poukázal na to, že proti jeho osobe a osobe [REDAKOVANÉ], ktorý bol kľúčovým svedkom v jeho trestnej veci proti nemu (skutok 1), bolo spočiatku vedené spoločné trestné konanie pod ČVS: PPZ-649/NKA-PZ-VY-2013, pričom [REDAKOVANÉ] bolo vznesené obvinenie pre drogovú trestnú činnosť 21. novembra 2013 a sťažovateľovi v tej istej trestnej veci a pri rovnako formulovanej skutkovej vete 2. júna 2014, pričom v nasledujúci deň bola trestná vec sťažovateľa vylúčená na samostatné trestné konanie vedené pod ČVS: PPZ-526/NKA-PZ-VY 2013. Sťažovateľ si zároveň všimol, že pri ďalších procesných úkonoch vo veci konajúci orgán činný v trestnom konaní používal aj spisovú značku ČVS: PPZ-526/NKA-PZ-VY-2014, z čoho „nie je jasné, či sa jedná o nový spis, či je to rovnaký vyšetrovací spis.“. Výsledkom takéhoto postupu bolo to, že [REDAKOVANÉ] bol vo veci vedenej pod ČVS: PPZ-649/NKA-PZ-VY-2013 obvinený z drogovej trestnej činnosti a svedkom proti nemu bol sťažovateľ a vo veci sťažovateľa vedenej pod ČVS: PPZ-526/NKA-PZ-VY-2013 bol sťažovateľ obvinený a svedkom proti nemu bol [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ poukázal výslovne na to, že v jeho trestnej veci bola na podklade výpovede svedka [REDAKOVANÉ] *«vypracovaná obžaloba... podľa ktorej mal... predávať 10 - 20 g s pravidelnosťou dvakrát do týždňa. Pred súdom však [REDAKOVANÉ] vypovedal, že mu sťažovateľ „dodával pervitín v intervaloch asi 2-krát do týždňa v množstve od 20 - 40 g v sáčku, ktorý privážal z Bratislavy na východ“ ako je to uvedené v odôvodnení rozsudku Okresného súdu Košice – okolie 5T/57/2016 z 21.11.2018, str. 3»*, pričom okresný súd nijakým spôsobom nevykonal dokazovanie týkajúce sa odstránenia tohto rozporu vrátane dokazovania zameraného na preukázanie svedkom

██████ deklarovaných skutočností. Namiesto toho okresný súd len *«potvrdil hovory a SMS správy medzi ním a sťažovateľom, ktoré mu boli prehrané z CD nosiča, z ktorých „vyplýva, že sa mali s obžalovaným stretnúť na dohodnutom mieste za účelom prevzatia pervitínu a ďalšie ich hovory zachytávajú ich dohodu o ďalších stretnutiach a miestach za účelom prevzatia tovaru“»*. Vo výsledku však bol ██████ rozsudkom okresného súdu č. k. 6 T 118/2014 z 12. februára 2016 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 4 To 36/2016-2599 z 28. júna 2017 uložený pre drogovú trestnú činnosť trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov s podmieneným odkladom na 4 roky, a to pri nezmenenej skutkovej vete oproti podanej obžalobe (upravenej pred podaním obžaloby prokurátorom oproti návrhu policajtky), pričom sťažovateľovi bol vymeraný trest odňatia slobody v trvaní 12 rokov. Sťažovateľ teda ústavnému súdu predkladá argumentačne úvahu, podľa ktorej *„skutok č. 1 v Sťažovateľovej veci a ██████ veci (trestná vec OS Košice – okolie sp. zn. 6T/118/2014) sú vecne zhodné. Za použitia vzorca popísaného v skutkovej vete ██████ rozsudku dodal sťažovateľ ██████ v období júl – september 2013 cca 150 g pervitínu, ktorý potom ██████ užil pre seba, alebo ho predával ďalej. Zatiaľ čo sťažovateľ bol za tento skutok odsúdený na 12 rokov odňatia slobody, vo veci ██████ sa tento skutok rozplynul iba v odôvodnení rozsudku OS Košice – okolie sp. zn. 6T/118/2014, keďže v jeho skutkovej vete tento skutok vôbec obsiahnutý nebol.“*. Podľa sťažovateľa teda *„Úplne odlišné závery súdov v oboch trestných veciach, ktoré vychádzajú z rovnakého skutku, za rovnakých účastníkov a pôvodne aj z rovnakého trestného konania, je porušením princípu právnej istoty a požiadavky predvídateľnosti súdneho rozhodnutia.“*

4.1.2. Už popísaný postup bol realizovaný aj v trestnej veci odsúdeného ██████, ktorý taktiež v trestnej veci sťažovateľa vystupoval ako svedok proti jeho osobe (skutok 2), k čomu sťažovateľ v súhrne doplnil úvahu, podľa ktorej *„Zatiaľ čo sťažovateľ nemohol byť ani procesne v ██████ či v ██████ prípade pomenovaný svedkom, pretože procesne bol obvinený do všetkých troch kauz, hoci z dvoch bol vždy nasledujúci deň po oznámení obvinenia z danej kauzy vylúčený, ██████, ██████ a ██████ paradoxne svedkami procesne byť mohli a boli. Takýto postup však nie je hmotne právne v poriadne – skutky spolu súvisia, účastníci sa poznali a preukázateľne spolu v rámci svojej trestnej činnosti prinajmenšom komunikovali, nemôžu preto byť svedkami vo svojich vlastných kauzách.“*

4.2. Sťažovateľ poukazuje na to, že odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu je nedostatočné, jeho závery sú ťažko preskúmateľné a navodzujú pochybnosti o nestrannosti súdu. Tento záver podľa sťažovateľa vyplýva z toho, že ak mal byť usvedčený z trestnej činnosti kladenej mu za vinu výpoveďou svedka ██████ a záznamami ITP, ktoré boli vyhotovené na podklade jeho komunikácie so svedkom, tak okresný súd mal *„uviesť konkrétny hovor, citovať danú komunikáciu, zákonne ju priradiť ku konkrétnym účastníkom a vysvetliť, prečo je daný hovor dôkazom trestnej činnosti sťažovateľa.“*. Okresný súd sa podľa sťažovateľa uspokojil len *„s vysvetlením svedka ██████ ku telefonickému komunikácii“*, čo je podľa sťažovateľa samo osebe obsahovo nevyviedateľné a právne nedostatočné predovšetkým pri jeho odsúdení na 12 rokov trestu odňatia slobody.

4.3. Ďalšou rovinou sťažovateľovej argumentácie je nedostatočné vyhodnotenie výpovedí svedkov ██████, ██████ a ██████ v jeho trestnej veci, čo sa týka výhod, ktoré im vplynuli z usvedčujúcich výpovedí proti nemu a *„ktorých kredibilita už z podstaty je čo do objektívnosti riziková, pretože môže byť deformovaná ich vlastnými motívmi (██████)“*.

Navyše „Hoci [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] neboli oficiálne spolupracujúci obvinení, či spolupracujúci svedkovia, všetky vyššie popísané výhody plyniace z takého postavenia vo výsledku získali. [REDAKOVANÉ] bol odsúdený k trestu pod trestnú sadzbu a [REDAKOVANÉ] s [REDAKOVANÉ] uzavreli dohodu o vine a treste, hoci u nich bolo zaistených 150 g pervitínu ([REDAKOVANÉ] vec)“. Vo veci konajúce súdy mali preto „v záujme potencionalneho nebezpečenstva účelových a nepravdivých výpovedí týchto svedkov vykonať dôslednú previerku ich dôveryhodnosti, čo sa nestalo ani v jednom prípade.“.

4.4. Sťažovateľ tiež namieta vierohodnosť výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ], ktorá bola dôkazom okrem iného aj právnej kvalifikácie skutku 1 ako obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, a použiteľnosť jej výpovede v trestnom konaní ako dôkazu proti svojej osobe. V tejto súvislosti sťažovateľ výslovne akcentoval význam výpovede tejto svedkyne pri určení výšky trestu, ktorý mu bol uložený, v dôsledku čoho „by rozhodne nemalo byť jeho odsúdenie urobené na základe jedinej vety svedkyne, ktorá navyše bola prednesená za okolností, ktoré nie je možné objektívne časovo priradiť.“.

4.4.1. Ústavná sťažnosť tvrdí nesprávnosť zápisnice o výsluchu svedkyne, keď svedkyňa [REDAKOVANÉ] bola vypočutá v trestnej veci svojho otca 25. apríla 2014, a to v čase od 9.00 h do 9.15 h, pričom využila svoje právo nevypovedať. Naproti tomu v trestnej veci sťažovateľa „možno nájsť zápisnicu o výsluchu svedkyne [REDAKOVANÉ] z rovnakého dňa, opäť z 25.4.2014, ktorý sa začal o 10.00 hodine a ktorý sa týkal sťažovateľa a ktorý je zaznamenaný na č.l. 396-399. Strana 396, na ktoré je poučenie, je z 25. 4. 2014, pokračovanie tohto výsluchu na strane 397 je však už s dátumom 25. 11. 2014 s tým, že výsluch bol skončený 25. 11. 2014 o 10.30. Rovnaký listinný dôkaz je potom obsiahnutý v súdnom spise sťažovateľa pod rovnakým listinným číslom, ide teda o kópiu.“. V dôsledku toho „K protokolu o začatí aprílovej výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ] je tak priradená výpoveď s dátumom 25. 11. 2014. K novembrovej výpovedi je zase priradené začatie výsluchu z dňa 25. 4. 2014. Keďže obvinenie bolo sťažovateľovi vznesené 2. 6. 2014, je absolútne zásadné, kedy bola ktorá výpoveď svedkyne urobená. Zo spisu táto skutočnosť ale nijako jasná nie je, naopak je zrejmé, že s dokumentmi bolo manipulované.“. Nepoužiteľnosť výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ] je teda založená na podozrení z manipulovania jej výpovedí v prípravnom konaní a nemožnosti presného určenia podania výpovede tejto svedkyne v prípravnom konaní a pokiaľ okresný súd vykonal tento dôkaz čítaním jej výpovede na hlavnom pojednávaní, tak nevykonal tento dôkaz zákonným spôsobom práve z dôvodu podozrenia z manipulovania s jej výpoveďou.

4.4.2. Vo vzťahu k vierohodnosti výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ] sťažovateľ poukázal na to, že kým v jeho trestnej veci bola jej výpoveď znalkyňou vyhodnotená ako pravdivá (pričom sťažovateľ si bol vedomý tej skutočnosti, že v čase znaleckého vyšetrenia v jeho veci oproti znaleckému vyšetreniu v trestnej veci [REDAKOVANÉ] uplynuli tri roky, svedkyňa prestala užívať drogy a bola emočne a rozumovo vyspelejšia), tak naproti tomu v trestnej veci [REDAKOVANÉ] znalkyňa dospela k opačnému záveru, pričom znalecký posudok v trestnej veci [REDAKOVANÉ] bol vypracovaný „v čase bližšom ku spáchaní skutku sťažovateľa (v roku 2013) ako posudok na svedkyňu [REDAKOVANÉ] vypracovaný pre konanie, ktoré... svojou ústavnou sťažnosťou napadá a preto bol vhodnejší“, pričom „Obhajobe nešlo o výpoveď svedkyne vo vzťahu

ku konkrétnemu skutku, ale o zhodnotenie schopnosti svedkyne hovoriť pravdu či naopak zámerne fabulovať.“

4.5. Napokon sťažovateľ namietol porušenie princípu prezumpcie neviny, ktorého sa mal dopustiť okresný súd, keď v rozsudku č. k. 1 T 4/2015 z 5. februára 2015, ktorým schválil návrh dohody o vine a treste, *«na základe ktorého bol odsúdený [REDAKOVANÉ] (vecná súvislosť ku skutku č. 2 rozsudku sťažovateľa), sa v skutkovej vete uvádza, že „v časových intervaloch dvakrát za mesiac zaobstaral pervitín z rôznych zdrojov, kde v čase od januára do septembra 2013 pervitín nakupoval od [REDAKOVANÉ]“»*. Sťažovateľ k tomu akcentoval, že v tejto trestnej veci nebol nikdy vypočutý, pričom bola v tomto rozhodnutí okresného súdu deklarovaná jeho vina *„ešte pred tým, než bola vina preukázaná zákonným spôsobom. Obvinenie voči sťažovateľovi bolo v tejto vecnej súvislosti vyšetrovatelkou PZ vznesené 8. 1. 2015, teda bezmála mesiac pred vynesením takého rozsudku súdom.“* K uvedenému ešte poukázal na to, že v jeho trestnej veci *„nebola nikdy preukázaná akákoľvek súvislosť medzi jeho osobou a návykovými látkami. Nebol vykonaný znalecký posudok na jeho osobu, nebolo mu určené ústavné liečenie, nebola u neho nikdy droga nájdená alebo zaistená.“*

5. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta porušenie čl. 46 ods. 2 ústavy, a to aj v súvislosti s porušením práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (pozri predchádzajúci bod 4) a aj samostatne len porušenie čl. 46 ods. 2 ústavy.

5.1. K porušeniu čl. 46 ods. 2 ústavy samostatne malo dôjsť v postupe orgánov činných v trestnom konaní pri realizácii jednotlivých úkonov prípravného konania. Bolo to tak pri výsluchu svedkyne [REDAKOVANÉ] v jeho trestnej veci, na ktorej zápisnici o výsluchu je *„číslo spisovej značky prečiarknuté a rukou prepísané z pôvodného ČVS: PPZ-195/NKA-PZ-VY2014 ([REDAKOVANÉ] vec) na ČVS: PPZ-526/NKA-PZ-VY-2014 (Sťažovateľova vec).“* Ďalšie pochybenie sťažovateľ odhalil v zápisnici o výsluchu svedka [REDAKOVANÉ] zo 17. marca 2015, ktorého výsluch (rozumej aj výpoveď) *«je takmer slovo od slova rovnaký, ako obsah predošlého výsluchu svedka [REDAKOVANÉ] v prípravnom konaní z 24. 11. 2014 Sťažovateľovej veci. Na protokole je navyše ako miesto výsluchu uvedené ÚVV a ÚVTOS v Košiciach, rukou je tam však dopísané „ÚVTOS [REDAKOVANÉ]“, pretože svedok bol v uvedenú dobu už právoplatne odsúdený a nachádzal sa vo výkone trestu vo väznici v [REDAKOVANÉ]»*. Z uvedeného podľa sťažovateľa rezultuje záver o tom, že výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] bola vykonaná skôr, než sa jeho výsluch fakticky zrealizoval, keďže *„je veľmi nepravdepodobné, aby svedok po pol roku zodpovedal úplne zhodne.“* Navyše *„Podpisy svedka [REDAKOVANÉ] na zápisnici zo 17. 3. 2015 sa na prvý pohľad nezhodujú s jeho podpisom na zápisnici z 24.11.2014.“*

6. K porušeniu práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy malo dôjsť tým, že právnomu zástupcovi sťažovateľa nebolo Okresným súdom Košice I umožnené nahliadnuť do súdneho spisu v trestnej veci [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] pričom *„sa trestné veci vecne aj procesne prelínajú, keď sťažovateľovi bolo najprv oznámené obvinenie aj v tejto veci a až neskôr bol vylúčený do samostatného konania.“*

7. K porušeniu práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy malo dôjsť postupom krajského súdu, keď členom senátu odvolacieho súdu bol aj sudca JUDr. Miroslav Baňacký, PhD., ktorý rozhodoval ako sudca okresného súdu, ktorý rozsudkom č. k. 6 T 207/2013 z 20. mája 2016 sťažovateľa oslobodil z trestnej činnosti kladenej mu za vinu, v ktorej vystupoval ako poškodený

██████████. Podľa sťažovateľa je aj s poukazom na § 31 ods. 4 Trestného poriadku „skutočnosť, že JUDr. Baňacký, PhD. rozhodoval ako sudca odvolacieho súdu o trestnej veci, ktorá skutkovo i personálne súvisela s trestnou vecou, ktorú rozhodoval skôr ako sudca súdu nižšieho stupňa,... dôvodom na vylúčenie je.“. Podľa sťažovateľa k právnomu názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého „skutočnosť, že sudca JUDr. Baňacký, PhD. Rozhodoval i inej trestnej veci obvineného, nie je dôvodom na jeho vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania a rozhodovania v posudzovanej trestnej veci“, chýba riadne odôvodnenie tohto záveru.

8. Napokon k porušeniu práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy sťažovateľ poukázal na to, že krajský súd sám zistil porušenie tohto práva okresným súdom, ktorý nezabezpečil do súdneho spisu „úplný záznam odpočúvania telekomunikačnej prevádzky“ a ktorý tento nedostatok odstránil sám tak, že „do spisu dodal kompletný záznam zachytený na základe príkazu súdu Košice I sp. zn. OS KEI-V-234-1/2013-6Ntt zo dňa 19.7.2013 a záznam z príkazu Okresného súdu Košice I sp. zn. OS KEI-V-266-1/2013-8Ntt z 21.8.2013, ktorý súčasne doručil krajskému prokurátorovi a obhajcovi.“. Krajský súd si však neuvedomil skutočnosť, že predmetné záznamy boli právnomu zástupcovi sťažovateľa poslané 9. októbra 2019, doručené 11. októbra 2019, pričom tak týmto postupom „dal fakticky iba jediný pracovný deň (medzi 11. a 15. októbrom 2019 bol víkend) obhajobe na zoznámenie sa s obsahom zachytených hovorov a sms správ. Obhajca tak objektívne nemal a nemohol mať časový priestor zoznámiť sa s dôkazným materiálom, sťažovateľovi tento materiál dokonca nebol doručený vôbec.“.

9. Ústavnému súdu bolo 16. júna 2022 doručené doplnenie podania právny zástupcom sťažovateľa a 29. júna 2022 samotným sťažovateľom. Sťažovateľ v doplnení podanej ústavnej sťažnosti namieta a koncentruje svoju argumentáciu k spôsobu získania záznamov z odpočúvania a uskutočnenej telekomunikačnej prevádzky. Sťažovateľ je presvedčený o tom, že orgány činné v trestnom konaní „nepostupovali podľa zásad trestného konania, keď akceptovali zákonnosť prepisov zvukových záznamov odpočúvania, ktoré sa síce týkali sťažovateľa, ale boli realizované v inej trestnej veci, než bola vec, ktorá bola predmetom obžaloby Okresnej prokuratúry Košice – okolie z 29. 4. 2016 sp.zn. 2 Pv 429/14/8806-29, v ktorej sa v čase vykonávania odposluchov nevedlo trestné konanie, t. j. v období pred začatím trestného konania proti sťažovateľovi.“. Sťažovateľ následne opätovne rozvádza, že v prípade skutku 1 bolo vedené trestné stíhanie Prezidiom Policajného zboru, národnou kriminálnou agentúrou, národnou protidrogovou jednotkou, expozitúrou Východ (ďalej aj „policajný orgán“) pod ČVS: PPZ-649/NKA-PZ-VY-2013 a v tejto veci boli obvinení ██████████ a ██████████ a v tejto veci bolo sťažovateľovi uznesením vyšetrovateľky Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protidrogovej jednotky, expozitúry Východ (ďalej len „policajt“) pod ČVS: PPZ-649/NKA-PZ-VY-2013 z 2. júna 2014 vznesené obvinenie a ďalším uznesením policajta z 3. júna 2014 bola jeho trestná vec vylúčená na samostatné konanie vedené policajným orgánom pod inou spisovou značkou, a to ČVS: PPZ-526/NKA-PZ-VY-2014. Rovnaký postup zvolil policajný orgán aj v prípade skutku 2, keď bolo vo veci obvinených ██████████ a ██████████ vedenej pod ČVS: PPZ 195/NKA-PZ-VY-2014 uznesením policajta ČVS: PPZ-195/NKA-PZ-VY-2014 z 8. januára 2015 sťažovateľovi vznesené obvinenie pre drogovú trestnú činnosť a následne ďalším uznesením policajta z 9. januára 2015 bola trestná vec sťažovateľa vylúčená na samostatné konanie vedené pod ČVS: PPZ-10/NKA-PZ-VY-2015. Z uvedeného je teda zrejmé, že sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie pre drogovú trestnú činnosť v trestných veciach iných obvinených (vec ČVS:

PPZ 649/NKA-PZ-VY-2013 sa týkala [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a vec ČVS: PPZ 195/NKA-PZ-VY-2014 sa týkala [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]), kde podkladom na jeho obvinenia boli záznamy z odpočúvania a uskutočnenej telekomunikačnej činnosti, ktoré však boli vydané vo vzťahu k iným osobám, ako bola osoba sťažovateľa.

9.1. V súhrne sťažovateľ uzatvára, že v okolnostiach jeho trestnej veci *«nebolo možné splniť druhú podmienku určenú § 115 ods. 7 Tr. por. Preto orgány činné v trestnom konaní vzniesli obvinenie voči sťažovateľovi v pôvodne začatej veci ČVS: PPZ-649/NKA-PZ-VY-2013 až dňa 2. júna 2014, kde mali už vykonané súdom povolené odposluchy (OSKEI-V-266-1/2013-8Ntt a OSKEI V 234 1/2013-6Ntt) iba vo veci dovtedy vedenej proti [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Následne až z týchto odposluchov, podľa „Úradného záznamu z 3. júla 2014 – Analýzy uskutočnených hovorov“ – čo nie je procesný vyšetrovací úkon – vyšetrovatelka policajného zboru mohla zistiť a ustáliť, je [REDAKOVANÉ] komunikoval so sťažovateľom.*

Nakoľko v rozhodnom čase sa proti sťažovateľovi nevedlo súbežne nijaké iné trestné konanie, jedinou možnosťou pro navodenia zdania o zákonnosti odpočúvania telekomunikačnej prevádzky s účasťou sťažovateľa bolo jeho formálne obvinenie v pôvodnom trestnom konaní vedenom proti [REDAKOVANÉ]. Po dosiahnutí zdania zákonnosti použitia odpočúvaním získaného dôkazu orgány činné v trestnom konaní vylúčili trestné stíhanie sťažovateľa na samostatné konanie vedené pod iným číslom konania, pretože už vyvolali dojem zákonnosti použitia nezákonne získaného dôkazu.».

9.2. Už predostretým postupom tak orgány činné v trestnom konaní *„získali materiál proti sťažovateľovi, ktorý označili za dôkaz spôsobom obchádzajúcim zákon (§ 7 ods. 3 zákona o ochrane pred odpočúvaním), a teda nezákonne. Súd prvého stupňa a zhodne s ním aj súd druhého stupňa uznali za dôkaz výsledok odpočúvania, ktorý ho podľa ustanovenia § 7 ods. 3 zákona o ochrane pred odpočúvaním ako dôkaz diskvalifikuje a určuje orgánom súdnej moci povinnosť neuzať taký materiál za dôkaz“* (podaním predstaveným v tomto bode sa zaoberá časť IV.3 tohto odôvodnenia).

10. Na podklade uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1, ods. 2, Čl. 47 ods. 3, Čl. 48 ods. 1 a Čl. 50 ods. 3 Ústavy... a podľa čl. 8 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru... Uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6To/13/2019 z 15.10.2019 a rozsudkom Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. 5T/57/2016-1352 z 21.11.2018 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu... sp. zn. 3Tdo/47/2021 z 27.10.2021, uznesenie Krajského súdu... sp. zn. 6To/13/2019 z 15.10.2019 a rozsudok Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. 5T/57/2016 1352 z 21.11.2018 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu na ďalšie konanie.“

III.

Podmienky konania pred ústavným súdom

III.1. K náležitostiam ústavnej sťažnosti ustanovených zákonom:

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa § 122 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

14. Ústavná sťažnosť musí podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde okrem už uvedených všeobecných náležitostí obsahovať aj a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody, b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým boli porušené jeho základné práva a slobody, c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí, a d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd. Podľa § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľ k sťažnosti musí pripojiť aj kópiu právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde lehota na podanie ústavnej sťažnosti je dvojmesačná, keď označené ustanovenie upravuje aj začatie jej plynutia.

15. Podľa § 45 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak.

16. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 355/09, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 660/2016, IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020).

III.2. K prípustnosti ústavnej sťažnosti:

17. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

18. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej

moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

19. Ústavná sťažnosť nemá byť podávaná z dôvodu „procesnej opatrnosti či nedotknuteľnosti“ fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ale až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchrannej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

20. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu delby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

21. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základných práv sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu, napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu (z dôvodov rozvedených ku každému označenému právu v bodoch 4 až 9 tohto uznesenia).

22. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

IV.1. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu:

23. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu č. k. 5 T 57/2016-1352 z 21. novembra 2018 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 6 To 13/2019 z 15. októbra 2019, ktorým sťažovateľom podané odvolanie podľa § 319 Trestného poriadku zamietol. Taktiež sťažovateľ napadol uznesenie krajského súdu č. k. 6 To 13/2019 z 15. októbra 2019 dovolaním ako mimoriadnym opraným prostriedkom, ktoré bolo uznesením najvyššieho súdu č. k. 3 Tdo 47/2021 z 27. októbra 2021 odmietnuté ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

24. Sťažovateľ netvrdí (a teda ani v argumentačnej rovine nepokrýva tvrdenie), že niektorú z námietok proti obom rozhodnutiam nemohol uplatniť v dovolacom konaní.

25. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy (krajský súd ako odvolací súd a najvyšší súd ako dovolací súd), čo vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti, a preto ju bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde s tým dôvetkom, že lehota podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde pokrýva len tie námietky proti rozhodnutiu (v tomto prípade) odvolacieho súdu, ktoré by nebolo možné uplatniť v dovolacom konaní (IV. ÚS 471/2022, IV. ÚS 404/2022, IV. ÚS 398/2022). Vo vzťahu k sťažovateľom označenému základnému právu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy je potrebné takto postupovať aj z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, keďže čl. 46 ods. 2 ústavy sa materiálne uplatňuje v správnom súdnictve (rozumej aj ústavný prieskum rozhodnutí správnych súdov), v dôsledku čoho nie je daná vecná súvislosť medzi sťažovateľom označeným čl. 46 ods. 2 ústavy a ním predstretou argumentáciou vrátane napadnutého rozsudku okresného súdu a napadnutého uznesenia krajského súdu, ktoré boli vydané v trestnom konaní, nie v správnom konaní.

26. Navyše ústavný súd musí pri niektorých sťažovateľom uplatnených námietkach konštatovať ich uplatnenie až v podanej ústavnej sťažnosti bez toho, aby boli predložené na posúdenie okresnému súdu v prvostupňovom konaní, ako aj krajskému súdu v odvolacom konaní, čo však neučinil. V tejto súvislosti už ústavný súd s poukazom na princíp subsidiarity (body 17 až 20) uvádza, že právomoc ústavného súdu rozhodnúť o určitej námietke sťažovateľa nemožno založiť až na jej uplatnení v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v prípade, ak ju sťažovateľ mohol uplatniť v konaní predchádzajúcom konaniu pred ústavným súdom, pričom podľa právneho poriadku o nej mohol a aj bol povinný meritórne rozhodnúť iný orgán verejnej moci, a preto ak takáto situácia nastane, treba podľa názoru ústavného súdu sťažnosť v časti týkajúcej sa takejto námietky odmietnuť z dôvodu jej neprípustnosti (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08, IV. ÚS 340/2013).

26.1. Už prezentované východiská je potrebné uplatniť pri sťažovateľom vznesených námietkach o (i) nesprávnosti (rozumej aj nezákonnosti, pozn.) samotnej zápisnice o výsluchu svedkyne [REDACTED] (námietka podrobne rozvedená v bode 4.4.1) a hodnotení vierohodnosti jej výpovede v spojení aj s jej významom pri právnom posúdení skutku aj ako trestného činu spáchaného na chránenej osobe (námietka podrobne rozvedená v bodoch 4.4 a 4.4.2), (ii) nezákonnosti výsluchu svedkyne [REDACTED] (dôvody podrobne rozvedené v bode 5.1),

(iii) nezákonnosti výsluchu svedka [REDACTED] zo 17. marca 2015 (dôvody pozri opäť v bode 5.1), (iv) porušení práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy (dôvody pozri v bode 8) a (v) porušení princípu prezumpcie neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy (pozri bod 4.5). Všetky tieto námietky neboli uplatnené v predošlých štádiách konania, ale až v konaní o ústavnej sťažnosti, a preto ich ústavný súd (subsidiárne popri už konštatovanom nedostatku právomoci vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu) odmieta (rozumej aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti) z dôvodu neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

26.2. Vo vzťahu k ďalšej námietke sťažovateľa týkajúcej sa porušenia práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a spočívajúcej v odmietnutí nahliadnutia do súdneho spisu Okresným súdom Košice I v čase pred podaním ústavnej sťažnosti (pozri bod 6) ústavný súd konštatuje rozpor medzi návrhu na rozhodnutie ústavného súdu označeným rozhodnutím (napadnutý rozsudok okresného súdu), vo vzťahu ku ktorému sa sťažovateľ domáha porušenia svojich základných práv, a argumentačne atakovaným postupom okresného súdu, ktorý mal predchádzať bezprostredne podaniu ústavnej sťažnosti. Teda sťažovateľ opätovne nepostupoval podľa podmienok uvedených v zákone o ústavnom súde upravujúcich podmienky konania pred ústavným súdom a v tomto smere predovšetkým podľa § 123 ods. 1 písm. a) až c) zákona o ústavnom súde v spojení s § 45 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd tak konštatuje vecnú nesúvislosť medzi napadnutým rozsudkom okresného súdu a postupom okresného súdu, ktorý predchádzal podaniu ústavnej sťažnosti, a odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

26.3. Nad rámec uvedeného musí ústavný súd poukázať aj na nevykonateľnosť sťažovateľom naformulovaného petitu (splnenie podmienky § 45 zákona o ústavnom súde) spočívajúcu v tom, že v bode 1 petitu sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojich práv napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu, pričom v bode 2 petitu sa domáha zrušenia (okrem už uvedených rozhodnutí) aj napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, vo vzťahu ku ktorému však vyslovenie porušenia svojich označených práv nežiada. Podľa § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody, zruší také rozhodnutie. Domáhať sa v petite ústavnej sťažnosti zrušenia rozhodnutia orgánu verejnej moci bez predošlého vyslovenia porušenia základného práva vo vzťahu k takémuto rozhodnutiu nie je v dôsledku príčinnej súvislosti medzi porušením základného práva a rozhodnutím možné. Napriek tejto skutočnosti ústavný súd z dôvodu materiálnej koncepcie ochrany základných práv a slobôd pristúpil k posúdeniu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti v tej časti jej argumentácie týkajúcej sa napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorej preskúmaniu nebránil princíp subsidiarity, resp. oneskorené podanie ústavnej sťažnosti (časti IV.2 a IV.3 tohto odôvodnenia).

IV.2. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

27. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu uplatnil v ústavnej sťažnosti jedinú konkrétne formulovanú námietku reprodukovanosť v bode 7 tohto odôvodnenia, resp.

uplatnenú tak, že sťažovateľ namietol nezákonnosť zloženia senátu odvolacieho súdu, ktorého členom nemal byť podľa názoru sťažovateľa sudca [REDACTED], ktorý bol v predošlom období sudcom okresného súdu a ktorý participoval na rozsudku okresného súdu č. k. 6 T 207/2013 z 25. júla 2017 ako člen senátu tohto súdu. Okresný súd rozsudkom č. k. 6 T 207/2013 z 25. júla 2017 oslobodil sťažovateľa spod obžaloby prokurátora za skutky, v ktorých poškodenou stranou bola svedkyňa [REDACTED], ktorá vypovedala v trestnej veci sťažovateľa v jeho neprospech, keď bol skutok 1 právne kvalifikovaný ako spáchaný na chránenej osobe (podávanie drog dieťaťu). Sťažovateľ v tejto súvislosti nesubsumoval dovoláciu námietku pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, ale najvyšší súd túto „materiálne uplatnenú námietku“ posúdil, vychádzajúc z § 385 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, a „nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012-I)“.

28. Najvyšší súd pri tejto námietke v napadnutom uznesení ozrejmil, že „dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písmeno e) Trestného poriadku (vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania) sa týka okolností uvedených v § 31 ods. 1 až 3 Trestného poriadku, pričom skutočnosť, že sudca JUDr. Baňacký, PhD. rozhodoval v inej trestnej veci obvineného, nie je dôvodom na jeho vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania a rozhodovania v posudzovanej trestnej veci. Sama skutočnosť, že sudca v minulosti prichádzal v rámci plnenia pracovných povinností do styku s procesnou stranou alebo s príbuznými procesnej strany, neodôvodňuje jeho vylúčenie z vykonávania procesných úkonov pre jeho pomer k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka. K vylúčeniu sudcu z vykonávania úkonov trestného konania z dôvodu pomeru k takým osobám môže v uvedenom prípade dôjsť len vtedy, ak jeho vzťah k týmto osobám je takej vnútornej kvality a intenzity, že sudca nie je spôsobilý rozhodovať nestranne a nezávisle alebo by sa takým mohol javiť navonok (R 2/2008). Keďže v predmetnej veci nenastala skutočnosť, ktorá by zakladala dôvod na vylúčenie JUDr. Baňackého, PhD., ani táto námietka nie je spôsobilá naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.“.

29. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

30. Ústavný súd predostiera, že z už objasneného dôvodu subsidiarity svojej právomoci mohol posudzovať ústavnú udržateľnosť odpovede najvyššieho súdu na dotknutú námietku len v tom jej obsahu a rozsahu, ktorý bol použitý už v dovolacom konaní. Ako z konštatlačnej aj argumentačnej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, takto boli uplatnené okolnosti zodpovedajúce bodu 27 tohto odôvodnenia, resp. bodu 16 ústavnej sťažnosti, nie okolnosti uvedené v bodoch 14 a 15 ústavnej sťažnosti (teda boli uplatnené okolnosti personálne sa týkajúce konania okresného súdu vo veci sp. zn. 6T/207/2013, nie vo veci sp. zn. 6T/118/2014).

To limituje aj prieskum ústavného súdu z hľadiska skutkových súvislostí označených vecí vo vzťahu k záverom o ústavnej udržateľnosti rozhodnutia napadnutého ústavnou sťažnosťou.

31. V súhrne ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že tento konal v medziach svojej právomoci a v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, ktoré interpretoval a aplikoval v súlade s ich obsahom, čo osobitne platí aj o najvyššom súdom ústavne súladnom postupe, ktorým subsumoval sťažovateľom materiálne prednesené námietky pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku. Pokiaľ je sťažovateľ toho názoru, že najvyšší súd tento svoj názor riadne neodôvodnil, ústavný súd tento názor nezdieľa. Zo zákonnej dikcie § 31 ods. 3 Trestného poriadku vyplýva, že dôvodom vylúčenia sudcu alebo senátu nie je skoršie rozhodnutie sudcu alebo senátu o obvinenom, spoluobvinenom alebo iných obvinených, ktorých trestné činy spolu súvisia. Sťažovateľ v rámci svojej (pre rozhodovanie ústavného súdu v zmysle predchádzajúceho bodu použiteľnej) argumentácie nijako nezrejmil, prečo táto zákonná dikcia nemala byť v jeho prípade naplnená, resp. ako malo byť zasiahnuté do jeho základných práv a slobôd [splnenie podmienky vyplývajúcej z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde], a to navyše v tej súvislosti, že pri skoršom rozhodovaní išlo o iný samostatný skutok s odlišnou právnou kvalifikáciou vo vzťahu k sťažovateľovi, než ktorý bol predmetom aktuálneho (z hľadiska dovolacieho konania) prieskumu krajského súdu v odvolacom konaní (bod 16 ústavnej sťažnosti). Malo dokonca ísť o oslobodzujúci rozsudok okresného súdu proti osobe sťažovateľa, nie je preto zrejmé, prečo by malo byť odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nedostatočné. Aj keď by bolo možné ústavnú sťažnosť v tejto jej časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nedostatok zákonom ustanovených náležitostí, vyhodnotil ju ústavný súd primárne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

IV.3. K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv v rozsahu námietok uplatnených v podaní zo 14. júna 2022 doručeného ústavnému súdu 16. júna 2022:

32. Vo vzťahu k podaniu označenému ako doplnenie ústavnej sťažnosti (doručenému ústavnému súdu samotným sťažovateľom 16. júna 2022 a jeho právnym zástupcom 29. júna 2022) ústavný súd konštatuje, že až v tomto podaní sťažovateľ uplatnil svoje sťažnostné námietky obsahovo sa vzťahujúce na odpočúvanie a záznamy uskutočnenej telekomunikačnej prevádzky podľa § 115 Trestného poriadku, keď v prvom odseku časti V tohto podania cituje aj z uznesenia najvyššieho súdu (napadnutého tak, ako to je uvedené v bode 26.3 tohto odôvodnenia), pričom takto nepostupoval v samotnej ústavnej sťažnosti. Aj napriek tomu, že sťažovateľ v rámci svojej dodatočne uplatnenej námietky a jej podkladovej argumentácie obsahovo atakuje nesprávnosť záverov najvyššieho súdu, ktorý vychádzal pri posúdení právnej otázky zákonnosti odpočúvania zo stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 22/2020 (čiastka zbierky č. 2/2020), neupravil petit podanej ústavnej sťažnosti tak, aby sa domáhal vyslovenia porušenia ním označených práv aj vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu. Ani to by však už neovplyvnilo posúdenie ústavnej sťažnosti v tejto jej časti (resp. vo vzťahu k predmetnému podaniu), keďže primárne je relevantná doba jeho doručenia ústavnému súdu, ku ktorej došlo po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty dvoch mesiacov (podmienka vyplývajúca z § 124 zákona o ústavnom súde).

33. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014, III. ÚS 175/2020). Túto zákonnú podmienku ústavný súd interpretuje aj na jej obsahové náležitosti, medzi ktoré patrí aj predloženie novej námietky, ako aj ústavnoprávnej argumentácie vzťahujúcej sa na odôvodnenie už uplatnenej námietky. V tomto prípade to konkrétne platí o námietkach proti rozhodnutiu najvyššieho súdu vecne charakterizovaných v predchádzajúcom bode, ktoré sú obsahovo aj formulačne samostatnou ústavnou sťažnosťou. Takým „druhoetapovým“ postupom nemožno obísť neprekročiteľnú lehotu na podanie ústavnej sťažnosti plynúcu od doručenia dotknutého (napádaného) rozhodnutia. Prezentované obmedzenie je nevyhnutné uplatniť nediskriminačne voči všetkým sťažovateľom, teda v tomto prípade tak ako v ostatných (skorších) prípadoch rozhodovacej praxe ústavného súdu, pričom nedodržanie zákonných lehôt je zákonom ustanoveným a obligatónym dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v tejto jej časti podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

V.

Obiter dictum

34. Ústavný súd nemôže opomenúť, že na oneskorene uplatnenú námietku týkajúcu sa použitia odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky (v inej trestnej veci ako je tá, v ktorej sa záznam vykonal) odpovedal najvyšší súd odkazom na stanovisko svojho trestnoprávneho kolégia č. 22/2020 zo 17. júna 2020. Toto stanovisko je však pri riešení dotknutej otázky podľa Trestného poriadku v znení účinnom pred 1. januárom 2021 zásadne nesprávne, a to v dimenziách, z ktorých by rezultovala jeho ústavná neudržateľnosť, ak by nedošlo k legislatívnej zmene, ktorej účinky budú vysvetlené neskôr.

35. Vzhľadom na povahu *obiter dictum* a jeho konečné závery ústavný súd nebude podávať podrobnejší výklad. V zásade však konštatuje, že Trestný poriadok pri jednotlivých inštitútoch zabezpečovania informácií v trestnom konaní (s ich zároveň aj dôkazným využitím) vychádza z cieľného použitia informačno-technických prostriedkov vo vzťahu ku konkrétnej veci (v chápaní skutku, ktorý má byť trestným činom). Pri vydávaní príkazu súdu alebo prokurátora (napríklad a typicky pri telefonickom odpočúvaní podľa § 115 ods. 3 Trestného poriadku) teda ide o vec, ktorá už musí byť informačne (aj keď bez dôkaznej relevancie) podchytená a len na takom základe je možné príkaz s náležitým odôvodnením vydať [taká požiadavka je prítomná aj pri súhlasoch súdu podľa zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 166/2003 Z. z.“)]. Ide o ochranný mechanizmus (aj podľa súčasne účinnej právnej úpravy) na ochranu pred zásahmi do súkromia a iných hodnôt zodpovedajúcich základným právam a slobodám preventívnym používaním informačno-technických prostriedkov nezodpovedajúcim požiadavkám právneho štátu.

36. Pokiaľ je potom možné už zabezpečenú informáciu na základe osobitných ustanovení Trestného poriadku navyše použiť ako dôkaz (teda nielen v rovine informačného východiska pre ďalšie

dokazovanie) aj v inej veci, než ktorú vydaný príkaz vecne pokrýva (pri telefonickom odpočúvaní ide o § 115 ods. 7 Trestného poriadku), ide len o výnimku použitú v záujme verejného záujmu na postih trestnej činnosti, ktorá však nemôže negovať základné pravidlo cieleného a vopred odôvodneného rozhodnutia o použití informačno-technických prostriedkov (aj) na dôkazné účely. Taká výnimka predstavujúca hlbší a koncepčne protichodný zásah do základných práv a slobôd nesmie byť interpretovaná extenzívne (teda jej zákonom ustanovené podmienky nesmú byť vykladané reštriktívne), aby výnimka neprípustne nenahrádzala základné pravidlo.

37. A práve k naostatok označenému postupu najvyšší súd pri prijatí stanoviska dospel. Výkladovo redukoval (ignoroval) jednu z dvoch podmienok, ktorá bola v Trestnom poriadku v znení účinnom pred 1. januárom 2021 výslovne formulovaná pri jednotlivých inštitútoch zabezpečovania informácií v trestnom konaní pre dôkazné použitie informácie zabezpečenej vo veci pokrytej vydaným príkazom aj v inej trestnej veci. Je ňou požiadavka súčasného vedenia trestného konania v tejto (inej) trestnej veci (popri druhej požiadavke vyjadrujúcej príslušnú právnu kvalifikáciu v paralelne vedenom konaní), keď jediným zmysluplným výkladom požiadavky súčasného vedenia trestného konania je konanie (už, tak či tak) vedené v oboch veciach v čase získania dotknutej informácie. Pri telefonickom odpočúvaní, ktoré je namietané aj v predmetnej veci, ide o § 115 ods. 7 Trestného poriadku.

38. Nie je možné bagatelizovať použitie formulácie s termínom „súčasne“, ako k tomu najvyšší súd pristúpil. Ide o legislatívnej stručnosti zodpovedajúci výraz paralely už vedených konaní v oboch veciach (v inej veci bez dotknutého, informačne úspešného dôkazného postupu). Práve taký „duálny“ procesný stav bol zákonným dôvodom na použitie už charakterizovanej výnimky ako vybočenia od inak striktnnej úpravy neprípustnej zásahy do súkromia bez adekvátneho a vopred definovaného dôvodu. A naopak, nie je už *prima facie* možné pri ústavne konformnom výklade zákona abstrahovať pri pojme „súčasne“ od časového aspektu, najmä ak sa tak odobrí širší než primárne zákonom predpokladaný zásah do základných práv a slobôd. Na veci nič nemení, že zákonodarca následne úpravu zmenil rozšírením použiteľnosti dôkazu. Pravidlá, ktoré boli zákonom prijaté, mali byť interpretačne rešpektované až dovtedy, kým neboli legálnou cestou zmenené.

39. Popísaná situácia by sama osebe bola (nebyť oneskoreného uplatnenia predmetnej námietky) dôvodom na konštatáciu ústavnej neudržateľnosti odpovede najvyššieho súdu založenej na prijatom stanovisku (pre výkladový defekt samotného stanoviska, nie pre jeho rešpektovanie konajúcim senátom). Po prijatí stanoviska však „vstúpila do hry“ zmena Trestného poriadku zákonom č. 312/2020 Z. z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 1. januára 2021 (keď najvyšší súd v ďalej popísanom kontexte opäť nesprávne uvádza, že táto zmena nie je pre posudzovaný prípad relevantná). Okresný súd aj krajský súd (vychádzajúc z popisu a odobrenia ich postupu spôsobom uvedeným v napadnutom uznesení najvyššieho súdu) pristúpili k nesprávnemu posúdeniu prípustnosti predmetného dôkazu v trestnom konaní týkajúcom sa sťažovateľa, ktoré bolo (podľa najvyššieho súdu) inou trestnou vecou podľa § 115 ods. 7 Trestného poriadku.

40. Podstatné z hľadiska relevantného v predostretom smere je, že zákonodarca koncepciu použiteľnosti zabezpečenej dôkaznej informácie ako dôkazu aj v inej trestnej veci zmenil tak, že požiadavku súčasného vedenia trestného konania v tejto (inej) veci úpravou dotknutých

ustanovení vypustil a obmedzil sa na podmienku formulovanú (konkrétne v § 115 ods. 7 Trestného poriadku) verbálnym vyjadrením „ak ide o trestné konanie pre trestný čin uvedený v odseku 1“. Ide pritom o obsahovú zmenu procesných pravidiel. Aj keď dôvodová správa k novelizačnému zákonu označenému v predchádzajúcom bode hovorí o zjednocovaní rozhodovania súdov vyjadrenom v dvoch právno-názorových líniách bez ohľadu na absenciu povahy tohto dokumentu (dôvodovej správy) ako prameňa práva a bez ohľadu na okolnosť, že zákonom sa rozhodovanie súdov nezjednocuje, je zrejmé, že pokiaľ zákonodarca po zjednocujúcom stanovisku trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zo 17. júna 2020 prijal 21. októbra 2020 označenú úpravu, demonštroval tak, a to samotným zákonným textom, že dochádza pre aplikačnú prax k zmene podmienok.

41. Táto zmena síce nie je ustanovená retroaktívne, avšak predznamenáva použiteľnosť predmetných dôkazov v inej trestnej veci (teda nie zabezpečenie informácie a jej dôkazné použitie vo veci pokrytej súdnym príkazom, ale sekundárne použitie takého dôkazu na pôvodne, resp. súdnym príkazom nepredpokladaný účel). V primárnej línii je potrebné, aby bola informácia v pôvodnej veci zabezpečená v súlade so zákonom (čo v dotknutom prípade nemožno spochybníť). Relevantnou na účel vykonávaného posúdenia je potom odpoveď na otázku, či je informácia použiteľná ako dôkaz aj v inej trestnej veci, o ktorú sprostredkovane, avšak vo finálnom kontexte ide. V dôsledku zmeny zákona (zmeny podmienok na použitie dôkazu v inej trestnej veci) dochádza aj k situácii, keď legálne zabezpečená informácia (v pôvodnej veci) bola v inej trestnej veci dôkazne nepoužiteľná, lebo jej nesvedčilo (ako v tomto prípade) znenie § 115 ods. 7 Trestného poriadku (z dvoch potrebných podmienok bola splnená len jedna). Keďže zmena zákona nie je spätná, avšak je (ako procesná úprava bez iného riešenia intertemporálnej otázky v prechodných ustanoveniach) okamžite aplikabilná, informácia zabezpečená vo veci „A“ (v pôvodnej veci) sa po zmene procesných pravidiel stane dôkazne použiteľnou aj vo veci „B“ (v inej trestnej veci). Časová pôsobnosť zákona tu vyznieva v inej konštelácii ako pri hmotnoprávnej otázke posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu (čl. 50 ods. 6 ústavy, § 2 ods. 1 Trestného zákona).

42. Zložitejšie je (ako v posudzovanom prípade), ak už bol predmetný dôkaz v „inej“ veci vykonaný a použitý ako podklad právoplatného rozhodnutia súdu napriek tomu, že bol v dotknutej veci (teda sekundárne) pri použití adekvátneho výkladu zákona nepoužiteľný. Rozhodujúca je však okolnosť, že ak by ústavný súd vyvolal svojím nálezom (sprostredkovane cez kasačné rozhodnutie najvyššieho súdu) opätovné konanie v označenými rozhodnutiami zasiahnutej trestnej veci, išlo by o odstrániteľný nedostatok dokazovania. Dôkaz spojený s prezentáciou telefonického odpočúvania by totiž už bol podľa platného a účinného znenia Trestného poriadku (podľa ktorého by nové konanie prebiehalo) aj v predmetnej, teda „inej“ trestnej veci použiteľný. Mechanické opakovanie dôkazného postupu by za týchto okolností nemalo z hľadiska zásahu do základných práv sťažovateľa materiálny význam. Na tom nič nemení záver, že ak by súdy konajúce do právoplatného skončenia veci postupovali podľa ústavne konformného výkladu zákona a dotknutý dôkaz by nepoužili, taký ich postup by bol správny a na ňom založené rozhodnutie by (v popísanom kontexte) nemohlo byť revidované v dovolacom konaní na základe dovolania podaného v neprospech obvineného.

43. Popísaný účinok je spojený s *ex post* vykonaným normatívnym zásahom zákonodarca a dovodený pri použití štandardných výkladových postupov, ktoré nemožno obísť. Pri správnom a ústavne súladnom výklade mal byť sťažovateľovi objasnený už najvyšším súdom v dovolacom

konaní, aj keď s rovnakým konečným výsledkom, teda neúspešným pre sťažovateľa. Vyplýva z neho, že a prečo by ústavný súd nálezovo nezasiahol, ani keby bola dotknutá námietka uplatnená včas.

44. Ústavný súd len dotykovo rozširuje svoje úvahy o otázky spojené s ústavno-konformnou aplikáciou zmenenej úpravy sekundárnej dôkaznej použiteľnosti informácií zabezpečených v trestnom konaní účinnej od 1. januára 2021. Aj keď je jej účel pri boji proti trestnej činnosti nepochybne legitímny, rozšírenie zákonného ponímania dôkaznej použiteľnosti informácií zabezpečených mimo vopred (dotknutým príkazom) skutkovo aspoň rámcovo vymedzeného účelu a bez časovej súvislosti s konaním v „inej trestnej veci“ so sebou nesie relevantné otázky a riziká. Ide o zmenu v priebehu konania zákonom požadovanej právnej kvalifikácie iného skutku už nefixovanej na moment vedenia trestného konania o ňom v čase získania dôkaznej informácie. Najmä však pôjde o možnosť vydania príkazu v situácii, v ktorej by konanie o podanom návrhom na taký príkaz predpokladanom čine bolo len účelovo druhotným, resp. reálne nepodstatným dôvodom na použitie informačno-technických prostriedkov so skrytým zámerom, že (či) sa podarí získať represívne použiteľné informácie o osobách alebo vecne odhadovaných okolnostiach, keď predpoklad páchania trestnej činnosti nebolo možné pre také (abstraktné) eventuality doložiť spôsobom, ktorý na vydanie príkazu predpokladá zákon (obdobne potom o vzťahu k súdnemu súhlasu podľa zákona č. 166/2003 Z. z., keďže najvyšší súd v prijatom stanovisku správne vyriešil otázku, že pri dôkaznej použiteľnosti vrátane použitia dôkazu v inej veci je potrebné ustanovenia označeného zákona interpretovať súladne s úpravou Trestného poriadku o zabezpečovaní informácií v trestnom konaní). Je potrebné na jednej strane prezumovať nemanipulačné konanie dotknutých štátnych orgánov, na druhej strane účelom procesného práva, osobitne v trestnom konaní je (aj) vytvoriť poistky pred deformáciou represívnych postupov (z čoho aj úprava predmetných inštitútov v oboch dotknutých zákonných úpravách bazálne vychádza). Ústavný súd túto otázku v rámci *obiter dictum* zmieňuje pre jej priamu vecnú previazanosť s riešenou problematikou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu